

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ
ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1987

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Προσφορά
του συγγραφέως ωρός την
Δημόσια Βιβλιοθήκην Κορίτσιων

Ανδρέας

Η ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ
ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1987

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΗΣ
ΔΙΕΥ. ΕΠΙΦΕΡΗΣ 0.25039
ΔΙΕΥ. ΛΙΜΕΝΟΥ 18/8/87
ΔΙΕΥ. ΗΓΟΥΜ. 949 53 ΒΥΘ

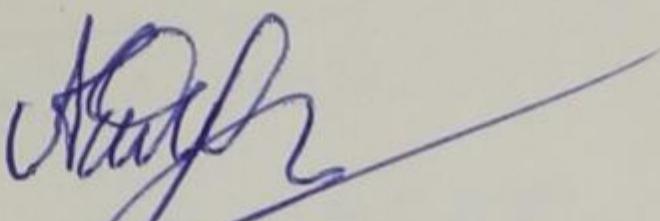
κωδ.εγγ: 7005

AΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

Στη μνήμη της αείμνηστης γιαγιάς μου

*Ευφροσύνης Στεφάνου Ν. Λιόλη, το γένος Ιωάνου Λιάκου
Και
του αείμνηστου διδασκάλου μας Χαράλαμπου Ν. Ρεμπέλη*

Κάθε γνήσιο αντίγραφο φέρει την υπογραφή και τη σφραγίδα του συγγραφέα

~~ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΝΗΟΥ~~
ΟΤΕΛΗΝΗΣ - ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ 1 - Τ.Κ. 37044
45221 Ιωάννινα

Τα τεύχη διαθέτονται από τον συγγραφέα, στη Βούρμπιανη και στα Γιάννινα.

οδός Γ. Ζαλοκώστα 1. Τηλέφωνο 0651 - 37044. Τ.Κ. 452 21 Ιωάννινα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ο πρώτος τόμος της ιστορίας και λαογραφίας της Βούρμπιανης αρχίζει με τις ιστορικές παραδόσεις του Μεσαίωνα και τελειώνει με τον τερματισμό της Τουρκοκρατίας και τα ιστορικά γεγονότα του 1912 - 1913. Επειδή όμως είναι πολυσέλιδος και η πλήρης έκδοσή του πολύ δαπανηρή, αποφασίσαμε να τον εκδόσουμε κατά τεύχη. Από το υστέρημά μας λοιπόν εκδίδομε το Α' τεύχος και ελπίζομε ότι οι απανταχού συμπατριώτες μας και φίλοι της Βούρμπιανης θα μας συνδράμουν να αποπερατώσωμε τόσο την έκδοση του πρώτου τόμου όσο και του δεύτερου με τη συγγραφή του οποίου ήδη ασχολούμεθα. Υπάρχουν αρκετοί ευπορούντες συμπατριώτες μας, που θα μπορούσαν όχι μόνο την τιμή του τεύχους να πληρώσουν· αλλά και με μία κατά βούλησιν συνδρομή να μας ενισχύσουν στην προσπάθειά μας.

Τα ονόματα εκείνων που θα διαθέσουν πάνω από χίλιες δραχμές θα καταχωρηθούν σε τιμητική στήλη του Β' τεύχους.

Το παρόν τεύχος ήταν ακόμη προς εκτύπωση στο τυπογραφείο όταν κατέφθασε η πρώτη συνδρομή. Ο αξιότιμος και σεβαστός συμπατριώτης μας γηραιός ιατρός κ. Ιωάννης Δ. Τζόγιας μας απέστειλε 20.000 δρχ. για την έκδοση της Ιστορίας της Βούρμπιανης. Τον ευχαριστούμε θερμά.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την ιστορία και τη λαογραφία του χωριού μας άρχισα να απασχολούμαι από τα εφηβικά και νεανικά μου χρόνια.

Την πρώτη ώθηση μου την έδωσαν: η αείμνηστη (εκ μητρός) γιαγιά μου Ευφροσύνη Στεφ. Λιόλη το γένος Ιωάννου Λιάκου με τις ανεξάντηλες αφηγήσεις της και ο διδάσκαλός μου Χαράλαμπος Ν. Ρεμπέλης, ο πρύτανης των διδασκάλων της Επαρχίας μας και ίσως της Ηπείρου.

Από τότε λοιπόν, από την ηλικία των 14-15 χρονών και μικρότερος ακόμη, άρχισα να αντιγράφω στη μνήμη μου και στο χαρτί κάθε αφήγηση των παλαιών γερόντων της Βούρμπιανης και να συλλέγω διάφορα έγγραφα: επιστολές, αναφορές, δευτέρια λογαριασμών, συμφωνητικά, προϊκοσύμφωνα, πωλητήρια, ομολογίες κλπ.

Ξεκινώντας με το πλούσιο αρχείο του εκ μητρός προπάπου μου Νικόλα Λιόλη είχα κατορθώσει να συγκεντρώσω πολλά τέτοια έγγραφα και σημειώσεις. Δυστυχώς όμως το μεγαλύτερο μέρος τους χάθηκε το 1949 όταν οι αντάρτες πήραν όμηρο τη μητέρα μου, μαζί με όλους τους γέροντες και γερόντισσες του χωριού και τους οδήγησαν στα ανατολικά κράτη και τα σπίτια έμειναν έρημα και λεηλατήθηκαν. Τότε χάθηκε και το αξιόλογο ημερολόγιό μου 1940 - 1947, στο οποίο κατέγραφα πολλά γεγονότα και το είχα με λουκέτο κλειδωμένο, για να μη το διαβάζει ο τυχόν. Ο συγχωριανός μας Γιάννης Μ. Οικονόμου που το είχε ιδεί, το θυμάται ακόμη.

Την ίδια εποχή χάθηκαν και άλλα αξιόλογα αρχεία: του Ρεμπέλη, Ψύλλα, Παπαβασιλαίων, Ντονταίων κλπ. Παλαιότερα πάλι είχαν χαθεί πολλά πολύτιμα αρχεία όπως: Του Κώστα Γραμματικού που το είχαν σχεδόν πετάξει στο σπίτι της Ξιούραινας γύρω στα 1885 όταν κατεδαφίστηκε το αρχοντικό του, επίσης των Στεργαίων, Δημαραταίων, των Κοντογιαναίων ή Γραμματάδων, των Κουσαίων, του Κώτσιου

Γιωργάκη, των Λαμπραίων, Κονιναίων, Τσιοφαίων, το πολυτιμότατο αρχείο του Κωτούλα - Τζιοτζαίων που κατεστράφηκε από πυρκαϊά γύρω στα 1930, του Παπαγιώργη Τσούντζου, του Αλέξη Παπανικόλα και άλλα.

Μετά το 1950 κατόρθωσα να συγκεντρώσω όσο υλικό μπόρεσα και με βάση αυτό και τη μνήμη μου και με τις αφηγήσεις των επιζόντων ακόμη αειμνήστων γερόντων και γριών κατόρθωσα να γράψω την ιστορία του χωριού μας, της αγαπημένης μας Βούρμπιανης.

Πολλά παλαιά γεγονότα και επεισόδια της ιστορίας του χωριού μας χάθηκαν βέβαια με την πάροδο του χρόνου και με την καταστροφή των εγγράφων· τα σκέπασε για πάντα το σάβανο της λήθης. Άλλα και αυτά που περισώσαμε είναι νομίζομε αρκετά αξιόλογα και θα διαβαστούν με ενδιαφέρον, όχι μόνον από τους συμπατριώτες μας Βουρμπανίτες και Βουρμπιανίτισσες, αλλά και από τον κάθε φιλόμουσο και φιλαναγώστη.

Πρέπει να ξέρουν επίσης οι αναγνώστες μας ότι οι ιστορίες, γεγονότα και αφηγήσεις που θα διαβάσουν, δεν είναι ούτε κατά κεραίαν φανταστικά. Στηρίζονται όλα σε έγγραφα και στις διασταυρωμένες αφηγήσεις των αειμνήστων γερόντων του χωριού μας, όπως προαναφέραμε. Ως είδος μνημοσύνου λοιπόν, ας αναφέρωμεν εδώ και τα ονόματα τους αρχίζοντας από τους παλαιότερους.

Αναστάσιος Δούρβαρης, Αλέξιος Παπανικολάου, Δημήτριος Κατσαμάνης, Παπά - Βασίλειος και Γεώργιος Παπαχρήστου, Χαράλαμπος Σωτηρίου, Βασίλειος Δ. Βλάχος. Νικόλ. Δ. Ντόντης, Αλέξ. Ν. Ντόντης, Κώτσιος Ρεμπέλης, Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης, Κων/νος και Βασιλική Κοντογιάννη, Γρηγόριος Παπασωτηρίου, Νάκος Τσόλης Μάρκος Κ. Βλάχος, Δημ. Ευθυμίου, Ζήσης Ν. Κατσένης, Βασίλειος Α. Λιόλης, Ιωάννης Λ. Δημάρατος, Μάρκος Παπαζήσης - Τσόφας, Ζήσης Δ. Λιάκος, Σεβαστή Ευθυμίου (η μητέρα μας), Χαρίκλεια Β. Δημοπούλου, Αικατερίνη Μ. Μάνου. Ελένη Ζήκου - Τζομπάνου, Αθηνά Δ. Γκιώκα, Ευφροσύνη Ι. Λάμπρου και πολλοί άλλοι που έβαλαν ο καθένας το λιθαράκι του - έστω και με μια μικρή αφήγηση των για να συντεθεί η ιστορία και η λαγογραφία του χωριού μας.

Παραδίνομε λοιπόν τον πρώτο τόμο του έργου μας στους αγαπητούς μας συγχωριανούς και λοιπούς αναγνώστες, πιστεύοντας πως σφυρηλατήσαμε έναν ισχυρό και άθραυστο κρίκο, που θα τους συνδέσει στερεά με την ιδιαίτερη πατρίδα μας και το λαμπρό παρελθόν της. Πιστεύουμε δε ότι η Ανωτέρα Δύναμις θα μας αξιώσει να απόπερατώσωμε και τον ημιτελή δεύτερο τόμο.

Γιάννενα 1987

Αναστάσιος Ευθυμίου